

II ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ

10 ОЗНАК

СПРАВЕДЛИВОГО СУДУ

(бачення судді Володимира Кравчука)

СПРАВЕДЛИВІСТЬ – що ЦЕ?

Справедливість - одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права.

Зазвичай **справедливість розглядають як властивість права, виражену, зокрема, в рівному юридичному масштабі поведінки й у пропорційності юридичної відповідальності вчиненому правопорушенню.**

У сфері реалізації права справедливість проявляється, зокрема, у (1) **рівності всіх перед законом**, (2) відповідності злочину і покарання, (3) цілях законодавця і засобах, що обираються для їх досягнення.

Рішення Конституційного Суду України від 02.11.2004 р. N 15-рп/2004 (п. 4.1)

ДОБА СПРАВЕДЛИВОГО СУДУ

- ЩО ЗМІНИТЬСЯ?
- ЯК МИ «ПОБАЧИМО» І «ВІДЧУЄМО», ЩО СУД СТАВ СПРАВЕДЛИВИМ?
- ЯКІ ОБ'ЄКТИВНІ КРИТЕРІЇ?

1. ЗБІЛЬШЕННЯ ВИПРАВДУВАЛЬНИХ ВИРОКІВ

Україна: **0,94%**

Європа: **15-30%**

США: 80-90%

<http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n1/12pvontz.pdf>

НОВИЙ ВЕКТОР СПРАВЕДЛИВОЇ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ:

- а) **реальна змагальність в процесі між стороною обвинувачення і захисту.** Суди перестануть «консультувати» прокурорів.
- б) **принципове застосування судами Конституції України та Конвенції** про захист прав та основоположних свобод людини (і практики Європейського суду з прав людини).
- в) **припинення радянської традиції поблажливого ставлення до сторони обвинувачення.** Усім сумніви будуть тлумачитися на користь підсудного.

2. ЗМЕНШЕННЯ ВИПАДКІВ ВЗЯТТЯ ПІД ВАРТУ

КОНСТИТУЦІЙНІ І КОНВЕНЦІЙНІ ПРИНЦИПИ:

- а) кожен має особисту свободу, це право реально гарантується. **Свобода – цінність № 1**
- б) особа **вважається невинуватою**, доки її вина у вчиненні злочину не встановлена судовим вироком, який набрав законної сили;
- в) поводження з особою, вина якої не доведена, повинно відповідати **поводженню з невинуватою особою**;
- г) взяття під варту – це **КРАЙНІЙ, винятковий запобіжний захід** кримінального провадження;
- д) взяття під варту істотно ускладнює реалізацію права на захист підозрюваного. Отже, порушується принцип рівності сторін.

Рішення ЄСПЛ у справі *«Луценко проти України»*, *«Тимошенко проти України»*: **підвищений стандарт доказування «виключних» обставин**

3. КОНФЛІКТИ МІЖ ПРОКУРАТУРОЮ І СУДОМ

ІНФОРМАЦІЙНІ АТАКИ (головні меседжі):

- (1) Суд – перешкода і гальмо боротьби з корупцією та беззаконням!
- (2) Суд – на стороні злочинців та правопорушників!
- (3) Судова реформа не дала потрібних результатів!

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ТИСК на принципових суддів:

- (1) Кримінальні провадження за ст. 375 КК
- (2) Скарги до ВРП, провокації, підриг репутації, вплив на близьких

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Спроба змінити Закон «Про судоустрій...» і КПК *(розширення підстав для взяття під варту, зокрема для корупціонерів; збільшення розміру застави)*

4. СУДДІ ВИКРИВАТИМУТЬ «ПРОХАЧІВ»

Судова корупція: замовник (сторона) + посередник (адвокат) + суддя = гроші – справедливість = взаємна вигода.

Таємність. Латентність – 100%

СПРАВЕДЛИВИЙ СУД = НЕЗАЛЕЖНІСТЬ + НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ + КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУДДІ

Справедливість і судова корупція – речі взаємовиключні.

Обов'язок судді повідомляти про спробу впливу

ЧИ МОЖЛИВА АДВОКАТУРА БЕЗ «РЕШАЛ»?

5. «ГРОМАДСЬКЕ» ХУЛІГАНСТВО В СУДАХ **ЩЕЗНЕ**

НЕЗАЛЕЖНИЙ СУД – незалежний від сторін, від інших гілок влади, і **від суспільства**

ЗАЛЕЖНИЙ «СУД» = НЕ СУД, і не здійснює правосуддя.

ДОПОКИ СУД ПІД ТИСКОМ (під залежністю) – правосуддя не буде

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА «ГРОМАДСЬКИЙ» ТИСК НА СУД, в т.ч. народних депутатів

ЕФЕКТИВНА ОХОРОНА СУДІВ НАЦПОЛІЦІЄЮ та НАЦГВАРДІЄЮ

ШВИДКЕ ФОРМУВАННЯ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ

6. ВИКОНАВЧА СЛУЖБА – до ВРП!

Виконання судового рішення – частина судового провадження (ст. 6 Конвенції)

Пілотне рішення ЄСПЛ у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України» у 2009 році: ефективне виконання судового рішення – гарантія ефективності судового захисту.

ДВС – це частина судової влади.

ДВС перейде в підпорядкування до ВРП.

ЗРОСТАННЯ РОЛІ СУДУ У ВИКОНАННІ СУДОВОГО РІШЕННЯ

7. НОВІ МОТИВИ В СУДОВИХ РІШЕННЯХ

Пріоритетне застосування Конституції та Конвенції

Часте звернення до практики ЄСПЛ

«Обхід законів», які не відповідають Конституції

Відхід від позитивістської мотивації

Застосування доктринального тлумачення

ЗАХИСТ ЛЮДИНИ ВІД СВАВІЛЛЯ ДЕРЖАВИ

8. СУДДІ – В ЕФІРІ!

Право «першого» голосу

Судді-спікери – головні коментатори судових рішень

Публічне обговорення правових проблем без суддів –
моветон!

Судді – публічні особи і учасники суспільного життя

9. СУД СТАНЕ «НАРОДНИМ»

- (1) ВІДКРИТІСТЬ СУДУ
- (2) ЗВІТУВАННЯ СУДУ ПЕРЕД ГРОМАДОЮ
- (3) ПРАВОВА ПРОПАГАНДА / ОСВІТА / ВИХОВАННЯ
- (4) ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ЗРАЗКОВИХ СУДОВИХ РІШЕНЬ НА КОРИСТЬ «ПРОСТИХ» ЛЮДЕЙ
- (5) НОВИЙ ІМІДЖ СУДУ: **СУД – ЗАХИСНИК ЛЮДЕЙ № 1**
- (6) **НАРОД – ЗАХИСНИК СУДУ № 1**

10. ПОПУЛЯРНІСТЬ КОНСТИТУЦІЇ

Суспільство живе за правилами. **Основні правила – Конституція.**

Дотримання правил гарантує Справедливий Суд.

Порушувати правила невігідно – настає відповідальність.

ВИХІД ОДИН: ЖИТИ ЗА КОНСТИТУЦІЄЮ

Конституція – Основний закон, Біблія Громадянина.

І головне: написане у ній ПРАЦЮЄ завдяки Суду.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

КРАВЧУК

Володимир Миколайович

суддя Львівського окружного адміністративного суду

доктор юридичних наук, професор,

Президент Асоціації розвитку суддівського самоврядування України

(067) 671 27 23

kravchuk_vm@meta.ua

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ

www.arssu.org.ua

